

Søren Schulz Hansen: "Politik er et uattraktivt og virkelighedsfjernt job".

Berlingske. 8.8.2021. Uddrag.

Søren Schultz Hansen er ekstern lektor ved Copenhagen Business School og forfatter til bogen "Unge stemmer i det digitale demokrati".

Det er ikke altid et positivt billede, der tegner sig af politikernes job og arbejdsplads på Christiansborg: Stort arbejdspress, stress, alt for hurtige lovgivningsprocesser og en hård tone i debatten, ikke mindst på de sociale medier. For blot at nævne nogle af anklagepunkterne fra de folkevalgte medarbejdere i vores demokrati.

Senest har Venstres profil og stemmesluger Tommy Ahlers meldt sig i det kritiske kor: Der er for lidt substans og for meget politisk spil på Borgen. Efter tre år som minister og folketingsmedlem mener han, at han kan gøre en større forskel i et mere attraktivt job uden for vores demokratiske arbejdsplads. Det er en bekymrende konklusion, som kalder på en endnu mere skræmmende og pessimistisk analyse af vores demokrati: At politikerjobbet efterhånden er så lidt attraktivt, at det ikke er de dygtigste og mest kompetente mennesker, som vælger det. Hvorfor vælge et job, hvor man ikke gør en særlig forskel, hvor arbejdsmiljøet er kritisabelt, hvor man bliver nedgjort og truet på de sociale medier, og hvor arbejdspladsens bonus- og incitamentsstruktur (altså om man bliver valgt næste gang) understøtter, at man gør og mener det populære, ikke det rigtige?

Desværre tyder flere ting på, at tilstanden for vores demokrati og opfattelsen af de folkevalgte ansatte på Christiansborg ikke er på vej i en løfterig retning. Slet ikke hvis man spørger de kommende generationer af borgere i vores moderne demokrati. »Vi gider ikke demokratiet, vi vil hellere udrette noget,« siger f.eks. en sygeplejerskestuderende fra Roskilde. Især den manglende handling og den megen snak inden for klimaområdet er en pointe, som Tommy Ahlers deler med de engagerede unge i mine studier.

Et af de steder, hvor det er tydeligt, at vores politikere bliver udvalgt blandt et stadigt mindre og snævrere ansøgerfelt af mulige kandidater, er netop hvordan rekrutteringen til jobbet foregår. Partierne har en helt central rolle, når det handler om at få kandidater valgt til Folketinget. Det er mange af de mest målrettede unge og kommende politikere udmærket klar over, allerede når de melder sig ind. Men samtidig er partiernes medlemmer få og faldende. I 1960 var 21 procent af de stemmeberettigede medlemmer af et parti. I 2021 er det 3 procent.

Konsekvensen af dette er ikke kun et kraftigt faldende ansøgerfelt til jobbet som folkevalgt. Det har også betydning for diversiteten i vores repræsentative demokratis øverste ledelse. Ud af de 20 ministre i den nuværende regering har tretten studeret statskundskab, samfundsvidenskab eller administration, og to har studeret jura. Men det er vel egentlig ikke så mærkeligt, for selvom det kan lade sig gøre med alternative karriereveje, selv i politik, er det langt mere sikkert at gå den slagne vej via ungdomspartier og statskundskab.

Vores politiske ledere sikres nogle relevante kompetencer i at lovgive og administrere. Men til gengæld risikerer vi, at de mister deres demokratiske legitimitet og repræsentativitet, fordi de bliver mere og mere afkoblet fra dem, de skal repræsentere. Nogle gange i en grad, så de unge i mine studier ofte identificerer sig med og lytter mere til venner og influencere på YouTube og Instagram end til politikerne.